

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: J. T.
t. č. Věznice Plzeň, Klatovská 202, 306 35 Plzeň
zastoupen JUDr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem
sídlem Sokolovská 32/22, 186 00 Praha 8

proti
žalované: Vězeňská služba ČR, Věznice Horní Slavkov
sídlem Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov

o žalobě proti rozhodnutí 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 2. 2024 o stížnosti žalobce proti rozhodnutí žalované o uložení kázeňského trestu ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

1. Žalobce byl při nástupu k výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Horní Slavkov žalovanou poučen o riziku průniku návykových látek do věznice, o své povinnosti dbát zvýšené pozornosti riziku kontaminace nápojů a o své povinnosti zvýšené pozornosti a opatrnosti ve vztahu ke konzumaci tekutin. Výslovně byl žalobce nabádán k tomu, aby nenechával svou osobní skříňku neuzamčenou a nevzdaloval se od hrnku s nápojem (srov. jednotný záznamový list založený ve správním spisu).
2. Laboratorním vyšetřením vzorku moči žalobce ze dne 3. 3. 2023 byla prokázána přítomnost návykové látky buprenorfin. Po zahájení kázeňského řízení žalobce žalovaná zajistila důkazy o přítomnosti zakázané látky v moči žalobce a dala prostor žalobci k vyjádření, přičemž žalobce uvedl, že zakázanou látku nepožil (viz záznam o kázeňském přestupku). Žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T (dále jen „*první prvoinstanční rozhodnutí*“), kterým byl žalobci uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dní dle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ZVTOS“), neboť žalobce zaviněným užitím návykové látky porušil § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS. První prvoinstanční rozhodnutí bylo odůvodněno výlučně zjištěním přítomnosti návykové látky v moči žalobce. Stížnost proti původnímu prvoinstančnímu rozhodnutí odůvodnil žalobce tím, že jiný odsouzený si udělal do jeho hrnku čaj a dal do něj nějaký lék, což mu sdělil poté, co mu žalobce řekl o pozitivě svého testu.
3. Následně byl dne 12. 4. 2023 v kázeňském řízení vyslechnut jako svědek spoluodsouzený R. S. (dále jen „*spoluodsouzený*“). Ten vypověděl, že neměl hrnek a měl lék, o němž se domníval, že jde o brufen. Bez vědomí žalobce si půjčil z jeho oděvu na věšáku klíček od jeho skříňky, z žalobcovy skříňky vyňal hrnek, udělal si do něj čaj a lék v něm rozpustil. Spoluodsouzený následně obsah hrnku vypil a hrnek nechal na stole. Pak spoluodsouzený viděl, jak žalobce z hrnku pije, a řekl mu tedy, ať z hrnku nepije, protože si tam rozpustil brufen. Žalobce se ohradil, proč mu spoluodsouzený pije z hrnku, hrnek vypláchnul a uklidil. Spoluodsouzený dodal, že jeho skříňka není přes žádost u vychovatele opatřena zámkem.
4. Rozhodnutím 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 4. 2023 (dále jen „*první napadené rozhodnutí*“) žalovaná zamítla žalobcovu stížnost proti prvnímu prvoinstančnímu rozhodnutí. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že bylo prokázáno, že žalobce užil návykovou látku a k obhajobě žalobce uvedla, že sdělením OPAS bylo zjištěno, že si čaj do jeho hrnku uvařil spoluodsouzený a že podání vysvětlení spoluodsouzeného je přílohou této stížnosti. Žalobce byl poučen, že vězeňská zařízení jsou vystavena riziku přítomnosti návykových látek, a žalobce byl proto povinen věnovat zvýšenou pozornost riziku kontaminace potravin a nápojů těmito látkami. Žalovaná uzavřela, že je lhostejné, zda žalobce užil návykovou látku úmyslně nebo z nedbalosti, neboť za daných okolností mohl a měl o rizicích ve věznici v souvislosti s možnou kontaminací nápojů návykovými látkami vědět.
5. Žalobce u zdejšího soudu napadl první napadené rozhodnutí žalobou, o níž soud rozhodl rozsudkem ze dne 28. 6. 2023, č. j. 57 A 37/2023-42 (dále také jako „*první zrušující rozsudek*“), jímž zrušil první napadené rozhodnutí a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.
6. Žalovaná následně sepsala záznam o (témž) kázeňském přestupku ze dne 27. 7. 2023, v němž uvedla, že první prvoinstanční rozhodnutí bylo prvním zrušujícím rozsudkem zrušeno. Žalobce znovu spáchání přestupku popřel a odkázal na to, že vypil čaj, který si

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

do jeho hrnku udělal spoluodsouzený. Žalovaná znovu dne 28. 7. 2023 vyslechla spoluodsouzeného, který uvedl, že trvá na své původní výpovědi a nemá co dodat.

7. Následně žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 16. 8. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T (dále jen „*druhé prvoinstanční rozhodnutí*“), kterým byl žalobci opětovně uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dní dle § 46 odst. 3 písm. g) ZVTOS za zaviněné užití návykové látky podle § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS. Druhé prvoinstanční rozhodnutí bylo odůvodněno zjištěním přítomnosti návykové látky v moči žalobce. Pokud jde o zavinění žalobce, žalovaná uvedla, že byl žalobce v novém řízení vyslechnut na záznam o podání vysvětlení, kde uvedl, že se před odchodem do práce napil nevědomě z hrnku, který spoluodsouzený bez jeho vědomí vzal z jeho uzamčené skříňky a rozpustil v něm podle svého sdělení brufen. K dotazům měl podle odůvodnění nového prvoinstančního rozhodnutí žalobce uvést, že není běžné, aby si někdo vzal bez jeho vědomí klíč od skříňky a něco ze skříňky, ale že to neřešil, protože spoluodsouzeného zná déle než 20 let. Žalobce nevěděl, proč nenahlásil, že má v hrnku rozpuštěný brufen od spoluodsouzeného, ač věděl, že to byl povinen oznámit. Z toho žalovaná dovodila, že žalobce připustil způsob kontaminace zakázanou látkou nevědomě – ač byl o možnosti konzumace zakázané látky vyrozuměn spoluodsouzeným (podle jeho výpovědi), konzumaci nezamezil a nepříznivý následek ani účinnou lítostí neeliminoval a na jednání spoluodsouzeného poukázal až s odstupem několika dní. Žalobce, ač řádně poučen v jednotném záznamovém listu, tedy spáchal kázeňský přestupek v nevědomé nedbalosti, protože byl ihned po napití upozorněn spoluodsouzeným na obsah hrnku, dále se z hrnku napil, ač ho předtím uložil do zamčené skříňky.
8. Stížnost proti druhému prvoinstančnímu rozhodnutí odůvodnil žalobce tím, že původní prvoinstanční rozhodnutí nebylo zrušujícím rozsudkem zrušeno a že jeho zavinění nebylo zjištěno, protože spoluodsouzený vypověděl, že žalobce o rozpuštěném léku informoval až po napití žalobcem, aniž by bylo zřejmé, že má lék obsahovat zakázané návykové látky. O kontaminaci zakázanou látkou se žalobce dozvěděl až z testu.
9. Rozhodnutím 1. zástupce ředitele žalované ze dne 25. 8. 2023 (dále jen „*druhé napadené rozhodnutí*“) žalovaná zamítla žalobcovu stížnost proti novému prvoinstančnímu rozhodnutí. Druhé napadené rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, že konzumace zakázané látky žalobcem přes poučení o nutnosti zvýšené opatrnosti s ohledem na riziko kontaminace nápojů byla prokázána testem. K zavinění žalobce žalovaná uvedla, že si byl žalobce vědom napití z hrnku, do kterého si spoluodsouzený udělal čaj s práškem na bolest hlavy (brufen), kdy požití čaje se zakázaným lékem na bolest hlavy (brufen) neohlásil zaměstnanci žalované. Ke stížnosti žalovaná uvedla, že celé kázeňské řízení bylo zrušujícím rozsudkem zrušeno jako celek a vráceno žalované k dalšímu řízení, neboť soud v prvním zrušujícím rozsudku uvedl, že z hlediska soudního přezkumu představují napadené a prvoinstanční rozhodnutí jeden celek. Žalovaná v závěru odůvodnění nového napadeného rozhodnutí dodala, že žalobce požil zakázaný lék a jeho jednání nesměřovalo k eliminaci následku.
10. Žalobce u zdejšího soudu napadl druhé napadené rozhodnutí žalobou, o níž soud rozhodl rozsudkem ze dne 16. 11. 2023, č. j. 57 A 70/2023-27 (dále také jako „*druhý zrušující rozsudek*“), jímž zrušil druhé prvoinstanční rozhodnutí a druhé napadené rozhodnutí a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.

11. Následně rozhodnutím 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 2. 2024 (dále jen „*třetí napadené rozhodnutí*“) zamítl žalobcovu stížnost proti prvnímu prvoinstančnímu rozhodnutí. Třetí napadené rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, přestože byl žalobce řádně poučen v jednotném záznamovém listu o omamných a psychotropních látkách, zejména o jejich průniku do věznic, a o nutnosti věnovat zvýšenou pozornost riziku možné kontaminace potravin a nápojů v souvislosti s jejich konzumací, neučinil bezprostředně poté, kdy byl spoluodsouzeným informován o obsahu hrnku, ze kterého se napil, ničeho, aby možný následek zmírnil či eliminoval, a na tuto skutečnost poukázal až s odstupem několika dní. Žalobce tedy podle žalované věděl nebo vědět měl, že v případě potvrzené přítomnosti návykové látky v těle, i v případě nevědomé intoxikace, bude jeho jednání posuzováno, byť i z nedbalosti, jako porušení zákazu konzumace návykové látky dle § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS, neboť odsouzení jsou ve výkonu trestu odnětí svobody izolováni od přístupu k takovým látkám a případné opatření si takové látky je závažným porušením vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Ve vzorku moči žalobce ze dne 3. 3. 2023 byla prokázána přítomnost burprenorfinu. Podle výpovědi žalobce i spoluodsouzeného se žalobce napil ze svého hrnku na stole, který si předtím spoluodsouzený bez vědomí žalobce vzal z uzamčené skříňky žalobce a v čaji v něm rozpustil prášek. Dokazováním tak bylo podle žalované prokázáno, že se žalobci do těla nevědomě dostala zakázaná látka a že žalobce neučinil ničeho, aby případný následek, spočívající v porušení zákazu konzumovat zakázané látky, oznámením této skutečnosti snížil a bylo tak možno na oznámení nahlížet jako na polehčující okolnost. Nemůže přitom obstat obhajoba žalobce, že dle sdělení spoluodsouzeného byl v hrnku rozpuštěn jen brufen, jelikož § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS zakazuje odsouzeným konzumaci návykových látek, jíž je mj. buprenorfin. Žalobci bylo podle žalované prokázáno nevědomé zavinění z nedbalosti, protože si měl žalobce uvědomit v době, kdy uviděl svůj hrnek na místě, kam si jej předtím sám nepostavil a žádný nápoj si do něj nenalil ani neudělal, když si hrnek ani nevyndal ze skříňky, že obsah hrnku může být kontaminován. Žalobce proto nedbal zvýšené opatrnosti při možné kontaminaci nápojů, o čemž byl předtím prokazatelně poučen. Navíc byl současně s napitím z hrnku upozorněn spoluodsouzeným na skutečnost, že konzumuje nápoj s obsahem nějakého prášku, že tak může porušit, resp. porušil svou povinnost vyvarovat se možné konzumaci kontaminovaných nápojů. Žalovaná poukázala na to, že sám žalobce uvedl, že není běžné, že si odsouzení půjčují bez svolení hrnky a pijí po sobě čaj, ale nepřipadalo mu to zvláštní, neboť si to neuvědomil. Nevědomou nedbalost žalovaná odůvodnila dále tím, že žalobce takto jednal, ač šlo o nestandardní situaci (a to i v civilním prostředí), kdy si spoluodsouzený nejdříve bez vědomí žalobce odemkl jeho skříňku, vyndal z ní hrnek a udělal si do něj čaj.

II.

Žaloba a replika

12. Žalobce se svou včasnou a přípustnou žalobou ve smyslu § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“), domáhal zrušení třetího napadeného rozhodnutí, příp. prvního prvoinstančního rozhodnutí. Žalobce nespороval přítomnost návykové látky ve vzorku své moči.
13. V prvním okruhu žalobních námitek, týkajícím se procesních pochybení žalované, žalobce namítl, že žalovaná nedoručila třetí napadené rozhodnutí zmocněnci žalobce. Dále žalobce namítl, že před vydáním třetího napadeného rozhodnutí nebyla žalobci a jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zmocněnci dána možnost k věci se znovu vyjádřit, byť bylo řízení důkazně doplněno a procesní situace byla odlišná od situace, kdy se mohl k věci žalobce naposledy vyjádřit.

14. Druhý okruh žalobních námitek se týkal zavinění žalobce. Žalobce tvrdil, že z výpovědi spoluodsouzeného nevyplývá důkaz o nevědomé nedbalosti žalobce, neboť spoluodsouzený jen vypověděl, že si bez vědomí žalobce od něj půjčil hrnek, udělal si do něj čaj a v čaji si rozpustil kousek prášku, který měl za brufen, a když viděl, jak pak žalobce z hrnku pije, řekl žalobci, ať z hrnku nepije, protože si v něm rozpustil brufen. Podle žalobce se žalovaná nezabývala při posouzení zavinění žalobce rozlišením, zda šlo o jednání mimovolné, nebo o jednání, kdy došlo k porušení potřebné opatrnosti, kterou je možné v obdobné situaci vyžadovat, kdy to vedlo k nepřezkoumatelnosti třetího napadeného rozhodnutí. Podle žalobce nebylo prokázáno, že ještě před napitím si musel uvědomit, že jeho hrnek použila jiná osoba, u níž je možno předpokládat užívání nepovolených látek. Zavinění přitom nelze přesvědčivě ani logicky dovodit z následných vyjádření žalobce a spoluodsouzeného. Žalobce poukázal na to, že pro skutek neoznámení požití léku nebylo kázeňské řízení vedeno a že od žalobce nebylo lze vyžadovat, aby na sebe oznamoval skutečnosti ve svůj neprospěch vzhledem k zákazu sebeobviňování.
15. V třetím žalobním bodě žalobce namítl, že uložený kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů je nepřiměřený, pokud šlo o zavinění ve formě nevědomé nedbalosti, kdy žalovaná původně vycházela z toho, že je lhostejno, zda šlo o úmyslné nebo nedbalostní zavinění, což odporuje zásadě individualizace trestu. Žalobce poukázal na to, že v rozhodnutích žalované absentují racionální úvahy o druhu a výši trestu.
16. V replice žalobce poukázal na to, že žalovaná uznala vytýkaná procesní pochybení, kdy namítané zásadní porušení práv žalobce mohlo ovlivnit konečný výsledek řízení. Žalobce vysvětlil, že námitku nepřezkoumatelnosti vztahoval k absenci odůvodnění závěru o zavinění žalobce. Žalobce dodal, že jako důkaz v žalobě navrhl správní spis.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

17. Žalovaná potvrdila, že třetí napadené rozhodnutí doručila žalobci a v důsledku opomenutí nikoli zmocněnci žalobce. Žalovaná se dále omluvila za to, že nedodržela zákonný postup pro možnost vyjádření se před vydáním rozhodnutí o stížnosti.
18. Žalovaná nad rámec odůvodnění třetího napadeného rozhodnutí vysvětlila, že případné oznámení skutečností o okolnostech požití zakázané látky žalobcem zmiňovala proto, že by bývaly mohly být považovány za polehčující okolnost, ale nemohly mít vliv na zahájení kázeňského řízení, k němuž došlo na základě zjištění zakázané látky v těle žalobce.
19. Žalovaná s odkazem na třetí napadené rozhodnutí a první prvoinstanční rozhodnutí uzavřela, že rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná, zavinění žalobce bylo prokázáno a přiměřenost uloženého trestu dostatečně odůvodněna.
20. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu žalobce odmítl, protože žalobce v rozporu s § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s. v žalobě nenavrl důkazy k prokázání svých tvrzení.

IV.

Jednání soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

21. Při jednání účastníci zopakovali svá dosavadní procesní stanoviska.

V.

Posouzení věci

22. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě, přičemž neshledal žádné vady napadeného rozhodnutí, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti.
23. Žaloba je nedůvodná.
24. Podle § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS je odsouzenému zakázáno konzumovat návykové látky.
25. Podle § 46 odst. 1 ZVTOS je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené povinnosti během výkonu trestu.
26. § 47 odst. 1 ZVTOS stanoví, že lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.
27. Podle § 52 odst. 1 ZVTOS má odsouzený právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost. Odkladný účinek má jen stížnost proti uložení kázeňského trestu propadnutí věci.
28. Soud připomíná, že z hlediska soudního přezkumu představují napadené a prvoinstanční rozhodnutí jeden celek (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, publ. pod č. 534/2005 ve Sb. NSS) a že správní soudy neprovádějí dokazování správním spisem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 ve Sb. NSS).
29. Vzhledem k tomu, že ve věci kázeňského přestupku žalobce rozhoduje zdejší soud již potřetí, považuje za vhodné konstatovat právní závěry prvního zrušujícího rozsudku a druhého zrušujícího rozsudku, jimž byla vázána jak žalovaná, tak i zdejší soud při posuzování důvodnosti nynějších žalobních námitek žalobce. Shrnutí bude stručné, protože oběma účastníkům řízení byl první zrušující rozsudek i druhý zrušující rozsudek doručen a oba účastníci jsou s jejich obsahem seznámeni.
30. V kázeňském řízení žalobce byla žalovaná povinna i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobce a náležitě zjistit skutkový a právní stav. Kázeňské řízení žalobce nepodléhalo správnímu řádu, s výjimkou základních zásad činnosti správních orgánů regulovaných v § 2 až 8 správního řádu (viz body 19 a 20 prvního zrušujícího rozsudku).
31. Žalobce nesporně naplnil objektivní stránku skutkové podstaty kázeňského přestupku podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS, neboť v moči žalobce byla zjištěna zakázaná návyková látka. Ke spáchání kázeňského přestupku mohlo dojít jen tehdy, bylo-li zjištěno, že žalobce návykovou látku požil zaviněně a naplnil tak i

subjektivní stránku skutkové podstaty stíhaného kázeňského přestupku. Žalovaná mohla závěr o zavinění žalobce formou nevědomé nedbalosti opřít o zjištění, že žalobce vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že konzumovaný nápoj může obsahovat zakázanou látku. Závěr o zavinění žalobce byla povinna žalovaná (alespoň stručně vzhledem k právnímu režimu kázeňského trestání odsouzených) přezkoumatelně v rozhodnutí odůvodnit, a to i ve vazbě na obhajobu žalobce (viz body 21 až 23, 27 až 29, 35 a 37 prvního zrušujícího rozsudku).

32. Podstata právního názoru prvního zrušujícího rozsudku, kterým byla žalovaná vázána, byla nutnost zjištění o okolnostech spáchání kázeňského přestupku, relevantních pro posouzení, zda žalobce nejméně měl a mohl vědět, že jím konzumovaný čaj může obsahovat zakázanou látku, odůvodnění závěrů přijatých z těchto zjištění, včetně povinnosti vypořádání základu žalobcovy obhajoby (viz bod 38 prvního zrušujícího rozsudku, shodně i bod 31 druhého zrušujícího rozsudku).
33. Zrušovací důvody druhého zrušovacího rozsudku pro posouzení důvodnosti nynější žaloby žalobce nejsou relevantní, protože ke zrušení druhého napadeného rozhodnutí došlo z důvodu tehdejších procesních vad (porušení principu *ne bis in idem*; viz body 23 a 25 druhého zrušovacího rozsudku).

Procesní vady

34. Žalobní námitka, že žalovaná nedoručila třetí napadené rozhodnutí zmocněnci žalobce, nebyla důvodná.
35. Podle výše citovaného § 52 odst. 1 ZVTOS byla povinna žalovaná třetí napadené rozhodnutí oznámit žalobci, kdy nebylo sporováno, že tak učinila. Výše bylo vysvětleno, že kázeňské řízení se neřídí správním řádem s výjimkou základních zásad činnosti správních orgánů regulovaných v § 2 až 8 správního řádu. Žalobce v žalobě nijak konkrétně neodůvodnil, z jakého právního důvodu byla žalovaná povinna rozhodnutí zmocněnci žalobce doručit. S ohledem na dispoziční zásadu, jež ovládá soudní řízení správní, nemůže soud za žalobce domýšlet argumentaci a dotvářet tak žalobu, neboť v takovém případě by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008–78, č. 2162/2011 Sb. NSS). I kdyby však nedoručení třetího napadeného rozhodnutí zmocněnci žalobce představovalo vadu kázeňského řízení, soud by k ní v souladu s § 75 odst. 3 s. ř. s. nepřihlížel, protože nemohla mít vliv na zákonnost, popřípadě správnost třetího napadeného rozhodnutí. Třetí napadené rozhodnutí se totiž bezpečně do dispozice zástupce žalobce dostalo, protože ho přiložil k žalobě, kterou u zdejšího soudu podal. I pokud by tedy o procesní pochybení šlo, bylo zjevně včas napraveno. Žalobce ostatně ani netvrdil, jak se namítané procesní pochybení konkrétně negativně dotklo jeho práv s vlivem na zákonnost třetího napadeného rozhodnutí.
36. Žalobní námitka, že před vydáním třetího napadeného rozhodnutí nebyla žalobci a jeho zmocněnci dána možnost k věci se znovu vyjádřit, též nebyla důvodná.
37. Žalobce v žalobě netvrdil, proč by měla být žalovaná povinna žalobce a jeho zmocněnce vyzývat k vyjádření k věci, kdy soud nebyl oprávněn žalobní argumentaci za žalobce dotvářet (viz výše). Žalobci i jeho zmocněnci ve vyjádření nikdo nebránil a mohli se vyjadřovat podle své vůle. Žalovaná byla podle výše citovaného § 47 odst. 1 ZVTOS povinna umožnit vyjádření žalobci před uložením kázeňského trestu a tuto povinnost

splnila dne 4. 4. 2023, kdy žalobce uvedl, že *nic nepožil*. K uložení kázeňského trestu došlo prvním prvoinstančním rozhodnutím, kdy stížnost proti němu nemá odkladný účinek podle výše citovaného § 52 odst. 1 ZVTOS.

38. Soud neporozuměl žalobnímu tvrzení, že *řízení bylo důkazně doplněno, za této situace rozhodoval i správní soud a procesní situace byla odlišná od situace, kdy se mohl k věci žalobce naposledy vyjádřit*. Žalobce konkrétně neozřejmil, jaké doplnění dokazování má na mysli, navíc ani netvrdil, že by mu v nějakém vyjádření bylo bráněno, resp. proč by se to mělo projevit v nezákonnosti třetího napadeného rozhodnutí. Soud zdůrazňuje, že v kázeňském řízení, které je případem správního trestání, neplatí zásada koncentrace řízení, tudíž musí být přihlíženo ke všem vyjádřením žalobce bez ohledu na to, kdy byla podána – žalobce přitom neuvedl, s čím se chtěl seznámit, resp. jaké vyjádření chtěl podat, tj. jak se tento tvrzený nedostatek měl projevit na zákonnosti třetího napadeného rozhodnutí.

Zavinění

39. Druhý žalobní bod nebyl opodstatněný.
40. Soud aprobejuje závěr žalované o zavinění žalobce, řádně odůvodněný v třetím napadeném rozhodnutí. Žalovaná zjistila následující okolnosti spáchání kázeňského přestupku: (1) žalobce byl poučen o tom, že do věznice pronikají zakázané látky, a proto je povinen být při konzumaci nápojů zvláště opatrný a věnovat zvýšenou pozornost riziku možné kontaminace nápoje zakázanou látkou, (2) žalobce se napil čaje ze svého hrnku na stole, který si předtím uložil do uzamčené skříňky a z níž ho před konzumací nevyndal. Takto zjištěné okolnosti vyhodnotila tak, že žalobce nejméně měl a mohl vědět, že jím konzumovaný čaj může obsahovat zakázanou látku. Žalovaná ve třetím napadeném rozhodnutí vysvětlila, že si žalobce měl a mohl uvědomit, že se jednak hodlá napít z hrnku, který byl na jiném místě, než kam ho uložil, a jednak hodlá konzumovat nápoj, který si do hrnku nepřipravil. Žalobce tak nezachoval míru opatrnosti, která by odpovídala poučení, jehož se žalobci dostalo, a jednal i v rozporu s běžnou praxí, kterou sám popsal tak, že si odsouzení nepůjčují bez svolení hrnky a nepijí po sobě nápoje. Odůvodnění žalované shledává soud srozumitelným, logickým a přezkoumatelným.
41. Soud nepřisvědčil žalobci, že se žalovaná nezabývala v rámci posouzení zavinění žalobce tím, zda šlo o jednání mimovolné, nebo o jednání, kdy došlo k porušení potřebné opatrnosti. Žalovaná totiž na str. 2 třetího napadeného rozhodnutí vysvětlila, že žalobce nevyvinul patřičnou opatrnost, když se přes poučení nevyvaroval konzumace čaje v situaci, kdy se čaj nacházel v hrnku na stole, kam jej žalobce neumístil, a čaj si ani nepřipravil. Žalobce se nejméně měl a mohl vědět, že čaj nepřipravil, a přesto ho zkonsumoval v situaci, kdy si nejméně měl a mohl být vědom kontaminace čaje zakázanou látkou. Soud tedy neshledal třetí napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nepřezkoumatelné, jak namítl žalobce v žalobě. Výpověď spoluodsouzeného, kterou žalobce nespороval, byla pramenem zjištění o okolnostech a průběhu stíhaného jednání, kdy tyto skutečnosti prokázaly zavinění žalobce. V kázeňském řízení bylo bez důvodných pochybností prokázáno, že si žalobce ještě před napitím měl a mohl uvědomit, že jeho hrnek použila jiná osoba (hrnek byl na jiném místě, kam ho žalobce neuložil) a že zde připravený čaj nepřipravil žalobce, tudíž je reálné riziko kontaminace čaje zakázanou látkou, o němž byl žalobce poučen při nástupu trestu.
42. K žalobní argumentaci vztahující se k neoznámení požití čaje s možnou zakázanou látkou, soud uvádí, že žalovaná na str. 2 třetího napadeného rozhodnutí toto zmínila v souvislosti

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

s tím, že kdyby takto žalobce konzumaci sám oznámil, mohlo to být použito při uložení trestu jako polehčující okolnost. Žalovaná netvrdila, že jde o součást stíhaného jednání.

Uložený trest

43. Ani třetí žalobní bod nebyl důvodný.
44. Podle § 46 odst. 2, odst. 3 písm. g) ZVTOS lze odsouzenému za kázeňský přestupek uložit kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů.
45. Podle § 47 odst. 2 věty první ZVTOS musí být uložený kázeňský trest úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu.
46. Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. platí, že rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.
47. Soud považuje za vhodné předznamenat úvahová východiska, podle nichž důvodnost tohoto žalobního bodu posuzoval.
48. Zaprvé, soud připomíná, že třetí napadené rozhodnutí je nezbytné posuzovat ve spojitosti s prvním prvostupňovým rozhodnutím, kdy veškeré skutečnosti a závěry uvedené v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně není nezbytně nutné opakovat v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu druhého stupně.
49. Zadruhé, ukládání trestů za správní delikty se děje ve sféře správního uvážení, kdy správní orgán musí rozhodnout ve vymezených hranicích, příp. volit některé z více možných zákonných řešení. Na rozdíl od posuzování otázek zákonnosti, jimiž se soud musí při posuzování správní věci k žalobní námitce zabývat, podléhá oblast správní diskrece soudní kontrole pouze v omezeném rozsahu - zda překročil správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení, vybočil-li z nich nebo uvážení zneužil. Není však v pravomoci správního soudu, aby vstoupil do role správního orgánu a položil namísto správního uvážení soudcovské uvážení a sám rozhodl, jaká pokuta by měla být uložena. Výjimkou je postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s. podmíněný závěrem, že trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši.
50. Zatřetí, smyslem ukládání kázeňských trestů není další potrestání odsouzeného, ale především udržení pořádku a klidu ve věznici a motivace odsouzeného k pozitivnímu chování. Jednou z jejich hlavních funkcí je motivace k plnění povinností stanovených právními předpisy a vnitřními řády, a to osobám, které byly již k omezení osobní svobody pravomocně odsouzeny řádným soudem. Současně platí, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu, neboť v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2024, č. j. 7 As 324/2022-19, bod 11 a tam citovaná judikatura).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

51. Začtvrté, není sporu o tom, že je dán veřejný zájem na potírání užívání návykových látek, které je osobám ve výkonu trestu odnětí svobody zakázáno. Je obecně známo, že průnik návykových látek do věznic představuje jeden z nejzávažnějších problémů vězeňského systému. Přitom konzumace zakázaných látek je nejen rizikem pro poškození fyzického zdraví, ale má také dopady v rovině psychické projevující se negativně navenek i dovnitř (agresivita, psychické poruchy, snížená volní regulace, náladovost). Konzumace zakázaných látek zvyšuje nebezpečí řádného nedodržování pravidel výkonu trestu a může být zdrojem konfliktů mezi odsouzenými.
52. Veden těmito východisky dospěl soud k závěru, že uložený trest není zjevně nepřiměřený. Žalobce ostatně tvrdil jen, že je nepřiměřený, nikoli *zjevně* nepřiměřený, netvrdil ani nezákonnost uloženého trestu.
53. Uložený trest odůvodnila žalovaná v prvním prvoinstančním rozhodnutí tak, že je úměrný spáchanému kázeňskému přestupku a odpovídá zájmu na dosažení účelu trestu a všem pedagogickým zásadám. Stížností žalobce proti nepřiměřenosti trestu nebrojil. V třetím napadeném rozhodnutí žalovaná k trestu doplnila, že neshledala nepřiměřenost uloženého trestu, přičemž přihlédla k míře společenské škodlivosti s odkazem na § 1 odst. 2 ZVTOS, podle nějž je účelem výkonu trestu působení na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, ochrana společnosti před pachateli trestných činů a zabránění v dalším páchání trestné činnosti.
54. Závěr o tom, že uložený trest nebyl *zjevně* nepřiměřený, odůvodňuje soud následujícími skutečnostmi: Kázeňský přestupek spočíval v nedovolené konzumaci zakázané látky, tedy jednání souvisejícím s průnikem zakázaných látek do věznice a vytvářejícím výše popsaná rizika pro odsouzeného a režim věznice. Uložený trest musí odpovídat smyslu individuální i generální prevence. Kázeňský přestupek je tedy svou povahou i závažností vysoce nebezpečný, kdy nebyly zjištěny žádné přitěžující ani polehčující okolnosti přestupku. Žalobci přitom nebyl uložen nejprísnější možný trest (srov. § 46 odst. 3 ZVTOS).
55. Žalobce v žalobě neuvedl, proč považuje uložený trest za nepřiměřený – žalobce jen poukázal na své nedbalostní zavinění. Podle § 47 odst. 2 věty první ZVTOS musí být uložený kázeňský trest úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Forma zavinění kázeňského přestupku je jistě pro druh a výměru ukládaného trestu významná, ale žalobci nebyl uložen nejprísnější možný trest a forma zavinění mohla uložený, mírnější, trest ovlivnit. A navíc podle soudu může forma zavinění u stíhaného kázeňského přestupku hrát podstatně méně významnou roli než v jiných případech: Nedovolená konzumace zakázaných látek ve věznici je důkazně podložena standardně objektivní přítomností zakázané látky v těle vězně, avšak okolnosti její konzumace, mající rozhodující vliv na posouzení zavinění, jsou zjišťovány v drtivé případech pouze výpověďmi odsouzených.
56. Pokud žalobce poukazoval na to, že žalovaná vycházela z toho, že forma zavinění nebyla relevantní, takové východisko nevyplývá ani z prvního prvoinstančního rozhodnutí, ani z třetího napadeného rozhodnutí, které byly jako celek předmětem nynějšího soudního přezkumu.

57. Pokud jde o žalobcem namítané nedostatečné odůvodnění úvah žalované o druhu a výši trestu, soud této námitce nepřisvědčil. Stručné odůvodnění trestu při soudním přezkumu obstálo, protože, jak bylo výše opakovaně zdůrazněno, na rozhodnutí o kázeňských trestech (včetně odůvodnění uloženého trestu) nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu. Rozhodnutí o kázeňském přestupku musí být vydáno bezodkladně nejen za účelem potrestání pachatele, ale i pro udržení řádného režimu ve věznici. Žalobce v celém kázeňském řízení nikdy proti uloženému trestu nebrojil, a proto žalovaná neměla zvláštní důvod se ve svých rozhodnutích podrobně zabývat přiměřeností uloženého trestu a více rozvádět úvahy obsažené v prvním prvostupňovém rozhodnutí.

Závěr

58. Soud neshledal žádný z žalobcem uplatněných žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
59. Návrhu žalované na odmítnutí žaloby soud nevyhověl. Žalovaná pominula, že žaloba sice podle § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s. musí obsahovat údaj o tom, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, ale nesplnění tohoto příkazu nevede k odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Důkazní návrhy žalobce totiž nepředstavují podmínku soudního řízení správního, neboť nepodmiňují možnost přezkoumat žalobou napadené správní rozhodnutí. Jen absence těch náležitostí žaloby podle § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s., bez nichž nelze pokračovat v řízení, představují podle ustálené judikatury správních soudů důvod pro odmítnutí žaloby (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 4 Ads 37/2004-42, č. 1138/2007 Sb. NSS, nebo ze dne 29. 7. 2009, č. j. 6 Ads 62/2009-27).

VI.

Náklady řízení

60. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II rozsudku podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšné žalované, které však v řízení nevznikly náklady nad rámec její úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, publ. pod č. 3228/2015 Sb. NSS). Proto soud náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 10. září 2024

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.